

Velja v Ljubljani in

po pošti:

elo leto . . . K 350—
pol leta . . . " 180—
četrt leta . . . " 90—
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

elo leto . . . K 480—
pol leta . . . " 240—
četrt leta . . . " 120—
za mesec . . . " 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki na posiljajo

naročnino po nakaznici.

Oglas se zaračunava po
porabljenem prostoru in siet
1 mm visok ter 55 mm
širok prost. za črta 2 K
za večkratno uporabo.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6/L.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8, Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Pustolovščina razkralja Karla. Madžarska se ga brani.

Dunaj, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Prvo poročilo o povratku Karla v Budimpešto je dobilo poslaništvo čehoslovaške republike, ki pa o tem ni poslalo avstrijskim oblastim nikakega obvestila. Šele proti večeru so avstrijske oblasti dobile iz Budimpešte telefonično vprašanje, če so dunajski listi izdali posebne izdaje o povratku ekscesarja. Po tem vprašanju opozorjeni so uradni krogi šele uvedli preiskavo, koliko da je na celi vesti resnice. (Res izborna poslovanje! Op. ured.)

Dunaj, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Danes dopolne so od informirane strani došle semkaj vesti, da se zadržuje ekscesar Karl v knezoškofiji palači v Subotici in da je zahtevo madžarske vlade, da naj čimprej zapusti madžarsko ozemlje z vso odločnostjo odklonil.

Dunaj, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Vse politične stranke presojajo afero ekscesarja Karla skrajno trezno in hladno. Jutri se sestane izvrševalni odbor delavskih svetov, ki so zavzel v svoji resoluciji najostrejšo stališče proti povrnitvi Habsburžanov.

LDU Beograd, 30. marca. Presbiero poroča iz Budimpešte: Madžarska narodna skupščina se bo sestala 5. aprila, da reši vprašanje razkralja Karla.

LDU Dunaj, 30. marca. Korespondenca Herzog poroča, da je avstrijska vlada ojačila obmejne straže

proti Madžarski z orožniškimi oddelki in manjšimi vojaškimi oddelki iz Nižje Avstrijske in Štajerske.

LDU Dunaj, 30. marca. Kakor poročajo listi, so v političnih krogih mnenja, da je razkralj Karel potoval pod napačnim imenom preko Tirolske in južnih krajev Avstrije na Madžarsko. Medtem ko poročajo vse druge vesti, da se Karel nahaja v Madžarski Subotici, javlja »Neue Freie Presse«, da je bržkone na prošnjo madžarske vlade odpotoval pod španskim varstvom iz Madžarske in da se nahaja na potu v Španijo.

LDU Dunaj, 30. marca. Napram sotrudniku lista »Neue Freie Presse« je izjavil sekcijski šef Schlager, da je prejel na velikonočno nedeljo poročilo, da je Karel Habsburški že v petek zvečer došel na Dunaj ter se odpeljal v soboto zjutraj z avtomobilom v Subotico. Poročilo ni verjel, četudi so se mu poročale posameznosti, ki so bile na videz verjetne. O resničnosti tega poročila je dvomil, ker je bil doslej Karel napram vsem svetom k kakemu pustolovskemu povratku nepristopen in ker je stal vedno na stališču, da je treba čakati na razvoj dogodkov. Radi tega more le smatrati, da mu je vsekakor ponudil svojo pomoč polkovnik Lehar in da se je Karlu slika položaj tako, kakor da bi večina Madžarov upala na red le po povratku legitimnega kralja.

LDU Beograd, 30. marca. Presbiero poroča iz Budimpešte: Madžarska narodna skupščina se bo sestala 5. aprila, da reši vprašanje razkralja Karla.

LDU Dunaj, 30. marca. Korespondenca Herzog poroča, da je avstrijska vlada ojačila obmejne straže

Antanta proti Karlu.

Demarša male antante. Rumunska smatra restavracijo za casus belli. Stališče Italije. Švica noče Karla nazaj. Španija njegov zadnji azil.

Dunaj, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Povratek Karla na Madžarsko je vzbudil v nasledstvenih državah in Rimu precejšnje vznemirjenje. Takoj, ko je prišla vest o dogodku se je pričel med Prago, Beogradom in Rimom živahen telefonski in brzojavni promet. Med čehoslovaško, jugoslovansko, rumunsko in italijansko vlado se je baje že sklenila skupna intervencija glede izгона Karla, ki se mora izvršiti na tak način, da bo leta izgubil vsako veselje napraviti še kdaj kak podoben poskus.

LDU Dunaj, 30. marca. Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, dosedaj glede razkralja še nobena država ni storila korakov pri avstrijski vladi. Kakšno stališče zavzema avstrijska vlada napram dogodkom ob vrnitvi razkralja, je razvidno iz pozitivnih odredb, ki jih je ukrenila takoj in ki nudijo poročilo, da se bo odvrnilo nezaželeno vplivanje na notranji politični položaj v Avstriji. Vlada smatra s. ar v prvi vrsti za notranjo madžarsko in smatra, da je v lastnem delokrogu storila vse, da avstrijski interesi ne bodo ogroženi. Preiskava, ali in kako je bivši cesar na svojem potovanju stopil na avstrijska tla, se bliža koncu.

LDU Beograd, 30. marca. Na seji ministrskega sveta dne 29. t. m. se je poleg tekočih poslov obravnavala tudi zunanja situacija povodom vznemirjujočih vesti, ki so tekom dne prispele iz inozemstva. Po vsestranskem razmotrivanju se je sprejel sklep, ki ga nalaga situacija sama.

LDU Dunaj, 30. marca. Kakor doznava »Korrespondenz Herzog« po ovinkih, se je pri madžarski vladi že izvršila napovedana demarša velike in male antante proti vsakršnemu poskusu restavracije Habsburžanov na Madžarskem.

LDU Pariz, 30. marca. Večina listov prinaša vesti o bivanju bivšega cesarja Karla na Madžarskem brez komentarja. »Petit Journal« meni: Ta nenadni korak bivšega cesarja, o čigar vzrokih je treba

počakati nadaljnih pojasnil, more samo otežiti splošni položaj v Srednji Evropi, ker ni čehoslovaška niti Rumunska ne bi pripustila Habsburžanov na madžarski prestol.

LDU Dunaj, 30. marca. Kakor poročajo listi, se nahaja razkralj Karel še danes v Subotici. Madžarska vlada doslej na Dunaju ni storila še nobenega oficijelnega koraka glede privolitve za potovanje razkralja skozi Avstrijo. Tukaj se domneva, da se bo danes izvršila demarša glavni zavazniških sil v Budimpešti, ki bodo zahtevale takojšnje odpotovanje kralja. Šele potem se bodo obrnile na avstrijsko vlado zaradi potovanja skozi Avstrijo. — »Neue Freie Presse« doznava iz parlamentarnih krogov, da sta imela danes opoldne zvezni kancelar dr. Mayr in švicarski poslanik Boucart daljši razgovor, v katerem sta razmotrivala tudi vprašanje azilnega prava in eventualnega povratka razkralja v Švico. Domneva se, da bo švicarska vlada, ki je bila zaradi azila bivšega cesarja že večkrat izpostavljena hudim napadom švicarske levčarske stranke, izjavila, da je poslednje pustolovstvo kršitev azilnega prava, in da se bo uprla povratku bivšega cesarja v Švico. Tedaj bi ostala sama ena pot, da se poslej bivšemu cesarju odkáže bivališče v Španiji.

LDU Rim, 30. marca. Agencija Stefani poroča: Povratek bivšega kralja na Madžarsko je v diplomatskih krogih zbudil presenečenje in neugodno razpoloženje. Kabineti antante izmenjavajo o tej stvari note. Popolnoma pe se strinjajo v tem, da se mora preprečiti restavracija prejšnjega kralja. Iz Budimpešte dohajajoče vesti glede zadržanja madžarske vlade se glase pomirjevalno. Vendar pa se omenjajo izjave Horthyja poročevalcu pariškega lista, ki se ugodne za restavracijo. Na vsak način je gotovo, da je ententa trdno odločena, kar najhitreje rešiti to vprašanje.

LDU Rim, 30. marca. »Tempo« piše: Povratek bivšega kralja na Madžarsko je spričo skorajšnje konference nasledstvenih držav avstro-ogrsko monarhije v Rimu prav posebno važen za Italijo. Po vsej Vzhodni Evropi, kjer je bil položaj nekaj

mesecev miren, se iznova pojavlja zmeda, Italiji ne manjka sredstev, da pri svojih pravih prijateljih, kakor tudi pri svojih tajnih sovražnikih uveljavljuje svoje razloge. Italijanska vlada bo preprečila, da bi se s krvjo 500.000 žrtv pridobljene pravice gazile z nogami.

Curih, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Švicarska vlada je dovoljenje za povratek Karla v Švico odklonila z motivacijo, da je prelomil svojo častno obljubo, da se v Švici ne bo pečal z nikakimi političnimi spletkami. Španska vlada je baje pripravljena dovoliti Karlu bivanje v Španiji. Vrše se pogajanja za omogočenje potovanja v Španijo po morju.

NEMIRI V NEMČIJI.

Glavni stan komunistov zajet.

LDU Berlin, 30. marca. Listi poročajo iz Halleja: Snoči je policija zasledila glavni stan »komunističnih tolp Srednje Nemčije. Pri aretaciji je prišlo do spopada; dve osebi sta mrtvi. Med aretiranci je znani komunist Scheidewind iz Halleja. Glavni stan je bil čisto vojaško organiziran.

LDU Berlin, 30. marca. Kakor poročajo listi, je prinesel večerajšnji dan odključitev za neuspeh komunistične vstaje, ker je napoved generalne stavke ostala skoro popolnoma brez uspeha. Do krvavih spopadov je došlo v zahodni Nemčiji in sicer med Schwelmom in Gevelsbergom. Tamkaj so komunistične tolpe opletnile podružnično državne banke in poštne poslopje ter uropale 550.000 mark. Močen oddelek varnostne policije je nastopil proti komunističnim tolpam ter je bilo v boju, ki se je nato razvil, 50 komunistov ubitih, veliko število pa ranjenih. Pri ubitih in ranjenih komunistih so našli 70.000 mark od uropane vsote. V Mettmannu so komunistične tolpe zasedle občinski urad in podružnično državne banke ter odnesle 650.000 mark. Po neki vesti iz Halleja, je pri Groeburgu, na progi v Leipzig, došlo med komunisti, ki so zasedli kraj, ter policijo do hudega boja. Policija je streljala s težkimi strojinicami. Policiji se je po tretjem strelu razletel metalec min tako, da je morala opustiti napad. Dva policijska častnika sta bila ubita, na licu mesta je obležalo tudi 10 moških policijske straže.

LDU Eisleben, 29. marca. Kakor se poroča, je državna bramba danes opoldne pri Nieder-Roebingenu streljala na Hoeltza in njegovega pobočnika, ki sta se peljala na avtomobilu. Pobočnik je baje mrtev, Hoeltz pa je ušel.

IZPRAZNITEV JUGOSLOVANSKEGA OZEMLJA.

LDU Rim, 29. marca. Kakor poročajo listi, se bo izvršila izpraznitev ozemlja, ki pripade Jugoslaviji, v času od 3. do 7. aprila na podlagi programa, dogovorjenega med obema vladama.

PRVA SEJA NOVE VLADE.

LDU Beograd, 29. marca. Včeraj popoldne od 16. do 19. je bila seja nove vlade. Prisotni so bili vsi ministri, ki se nahajajo v Beogradu, od novih ministrov pa se je udeležil seje dr. Spaho. Na seji se je sklenilo, da bo vlada priskočila na pomoč pokrajinam, katere po rapalski pogodbi pripadajo naši kraljevini. Nato se je razpravljalo o zakonu, ki predvideva povzdigo Beograda. Minister Drašković je stavil svoj tozadevni predlog, nakar pa je minister Trifković izjavil, da je izvedba tega načrta nemogoča. Zakonski načrt se je nato vrnil ministrstvu za gradbo in javna dela.

DELO USTAVNEGA ODESEKA.

LDU Beograd, 30. marca. V parlamentarnih krogih smatrajo, da bo ustavni odsek dovršil svoje delo do 5. aprila, ko se sestane ustavodajna skupščina. Na eni izmed prvih sej bo minister za notranje stvari Drašković odgovoril na interpelacijo komunistov o obznani.

Incident s Karlom Habsburgom.

Živimo še vedno v revolucionarni dobi polni prevratov, velikih, neposrednih presenečenj in sprememb, političnih in socialnih. Kar je videti danes trdno in trajno hendirano, se nenadoma zamaja, in, predno se zavemo, se strmo glavi v preteklost.

Ena najusodnejših napak, ki so lastne ljudem prevratne dobe, je ta, da se možnost ugodnih prevratov precejuje, možnost in nevarnost neugodnih sprememb pa daleko podcenuje. To nam je pokazala zgodovina vseh prevratov — in isto nam potrjuje ravno današnja doba. Po svetu gre fata morgana — nove sijajne bodočnosti, ki nastopi bala takoj neposredno. Vse se uda na nadam na zlati novi vek, ki ne bo poznal ne davkov, ne sile, ne policije, ne voljaške dolžnosti, kratkomočno mišesar iz strašne, prestrašne ravnohar prestane preteklosti. Kakor začarano posluša vse čudovito pesem čudovite bodočnosti, — in pozabi v teh sanjah najprimitivnejše zakone sociologije, zakone, po katerih se vrši razvoj človeške družbe z železno doslednostjo, enakimi vedno, pod vsakršnimi okolnostmi. Pozabi, da preži tik za nami, ob strani še vedno ona pošast, ki nas le tlačila do včera, in da nam je tako blizu, da zadostuje le en spreten skok, — pa nam zopet sedi za vratom.

Najnevarnejše pa je pri stvari, da se najhujša reakcija začneja z najnedolžnejšo obliko. Danes si prav lahko predstavljamo, da bi Karli Habsburg radičevskim kmetom

slovesno prisegel odpravo kaputaštva, da bi našim federalistom obljubil združeno Slovenijo s Celovcem, Ziljo, Gorico in — Trstom vred. In ko bi se utrljal pod njim prestol, kako mirno bi restringiral dane obljube in kako bi naposled od vsega ostal le valpov bič... kakor je ostal v Rusiji od vseh komunističnih obljub le valpov bič.

Zakaj pišemo to?

Zato, ker imamo pred očmi one neuke množice, ki nimajo in ne morejo imeti prave široke perspektive razvojnosti pred seboj. One množice, ki se dajo zamamiti k vsemu, bi jih lahko prebrisal, brezvesten Macchiavelli pridobil za vse, dokler jih ne požene na koncu v galske mešnice.

Ravno ker se tega tako dobro zavemo, smatramo za tem večjo dolžnost onih izbranih, ki stoje visoko spredaj na razglednih točkah, da stoje budno na straži. Oni so zato postavljeni iz množice, da opazijo že mal, neznamen dogodek, v katerem večje oko spozna kal velikega bodočega zla, ki bi morilo generacije. Ko stoji množice še omamljene, je treba, da signalizirajo dalekovidni alarm...

Tak je položaj. Oni stotisoči naših mrtvih, ki so zgradili s svojo krvjo to našo mlado narodno državo, so nam zapustili veliko dolžnost, obraniti njih delo. In ta dolžnost nam diktira za pričujočo uro irapantnih vesti iz Budimpešte eno samo absolutno geslo: Habsburžani so dovladali za vedno!

MEDNARODNI VISOKOŠOLSKI KONGRES V PRAGI.

Praga, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Danes se je pričel mednarodni študentski kongres, na katerem je zastopanih dvaindvajset narodov z okrog 500 delegatov. Izmed evropskih narodov niso zastopani samo Nemci, Madžari, Grki in Albanci. Kongres je v imenu predsednika čehoslovaške republike otvoril in pozdravil dr. Šamal. Navzoč je bil tudi minister za zunanje zadeve dr. Beneš. Udeleženci kongresa so pozdravili nadalje predsednik odseka za zunanje pose Kopecky, minister prosvete dr. Šusta, praški župan dr. Baxa, rektor akademije umetnosti prof. Kotera in 18 visokošolskih delegatov raznih narodov. Takoj za Italijani je govoril v imenu Jugoslovancev Vukosavljević. Program kongresa je popolnoma stanovski: delo je razdeljeno v 4 sekcije: 1. internacionalni univerzitetni odnosi, 2. organizacija študentskih združenj, 3. zboljšanje moralnega in materijalnega življenja visokošolstva, 4. sport. Jugoslovanska delegacija je vložila prošnjo za sprejem v študentsko mednarodno zvezo. Razven mednarodnih zborovanj se bodo vršila v Pragi tudi zborovanja samo slovanskih zastopnikov s širšim programom.

VSTAJE V CENTRALNI RUSIJI.

Kopenhagen, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Vesti o novih vstajah v centralni Rusiji se iz Helsinkijev potujejo. Uporniki so zavzeli Minsk in 8. rdeča armada je prešla na njihovo stran in je z njimi postavila demokratično vlado beloruske republike.

Helsingfors, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Ruski socialni revolucionarji in menševiki razvijajo v Petrogradu vročeno propagando za sklicanje konstituinte.

AMERIKA HOČE SVOJ DENAR.

Washington, 30. marca. (Izvirno poročilo.) Vlada Zedinjenih držav severoameriških je poslala sovjetski vladi noto, v kateri zahteva, da mora leta oficijelno priznati svoje ameriškanske dolgove v znesku 350 milijonov dolarjev, predno se prične trgovski promet z Rusijo.

OMEJITEV OBOROŽEVANJA.

LDU London, 29. marca. (Brezlično.) Dopisnik »Daily News« iz Washingtona doznava, da se ameriškanska in angleška vlada posvetujeta glede vprašanja mednarodnega zmanjšanja oboroževanja.

WRANGEL SE HOČE SE VOJSKOVATI.

LDU Beograd, 30. marca. Presbiero poroča iz Pariza: Po neki vesti iz Carigrada general Wrangel neče razpustiti svoje vojske, temveč zahteva od Francije, da mu vrne sredstva, municijo in orožje. Orožje, ki ga zahteva, je menda ono, s katerim so oborožili georgijsko vojsko, in ki se danes nahaja v rokah bolševikov.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

30. marca.

Valute in devize.

Zagreb: Devize: Berlin 228—229.75, Bukarešta 0—199, Italija 574—575, London 565—569, Newyork kabel 143.75—144.25, Newyork ček 142—143, Praga 992—1000, Praga 189—190, Švica 2450—0, Dunaj 20.45 do 20.50. Valute: Ameriški dolarji 139.50 do 140.25, avstrijske krone 21—22.50, bolgarski levi 160—0, čehoslovaške krone 182—187, francoski franki 950—980, napoleonor 472—477, nemške marke 222 do 224, romunski lei 194—196, italijanske lire 557—563.

Dunaj: Devize: Amsterdam 243.50 do 244.50, Zagreb 473—477, Beograd 1890 do 1910, Berlin 1107—1113, Budimpešta 209—211, Bukarešta 935—945, London 2755—2775, Milan 2840—2860, Newyork 707 do 711, Pariz 4865—4905, Praga 990—995, Solija 825—835, Varšava 81.50—83.50, Curih 12.187.50—12.237.50. Valute: dolarji 702 do 706, bolg. levi 805—815, nemške marke 1107—1113, angl. funti 2740—2760, franc. franki 4840—4880, holandski goldinarji 24.275—24.375, italijanske lire 2825—2845, dinarji tisočaki 1881—1901, stotaki 1875 do 1595, poljske marke 87.30—89.30, rom. lei 920—930, carski rublji 290—304, švic. franki 12.150—12.200, čehoslov. krone 899.50 do 905.50, madž. krone 205—207.

Praga: Devize: Amsterdam 2663.50, Berlin 121.25, Curih 1328.50, Milan 311, Pariz 533.50, London 302, Newyork 75.75, Beograd 207.50, Bukarešta 103.12, Solija 92, Dunaj 10.40, Varšava 9.25, Zagreb 51.50, Budimpešta 22.75. Valute: nemške marke 121.25, švic. franki 1323.50, italijanske lire 308, franc. franki 550.50, angl. funti 300, dolar 73.75, dinarji 198.50, rom. lei 103.12, bolg. levi 87.75, avstr. krone 10.40, poljske marke 8.25.

Curih: Berlin 9.15, Holandija 199.25, Newyork 576, London 22.68, Pariz 40.35, Milan 23.85, Bruselj 42.25, Kodanj 103, Stockholm 135.50, Kristijanija 93.80, Madrid 80.50, Buenos Aires 200, Praga 7.55, Varšava 0.82 in pol, Zagreb 4, Bukarešta 7.92, Dunaj 1.55, avstr. krona 1.

Pomen angleško-ruske pogodbe.

Mislim, da je odveč prerokanje o tem, ali je Anglija s sklenitvijo pogodbe z Rusijo priznala sovjetsko vladu ali ne. Pomen te pogodbe je drugod. Dejstvo je, da se ne spuščam v pogajanja s človekom, ki ga ne smatram za sposobnega, da bi pogodbo izpolnjeval. Če je Anglija sklenila pogodbo z rusko sovjetsko vladu, ni potreba izpraševati, ali je sovjete priznala ali ne. Anglija ni od včeraj kot je od včeraj toliko drugih držav, in zato se že mora reči, da Anglija nekaj dela. In pogodbo je gotovo zato sklenila, da se bo izpolnjevala. Prvi logični zaključek pogodbe je torej ta, da Anglija smatra sovjetsko vladu za trdnjšo kot jo smatra ostala evropska zapadna demokracija. Pričakovanje tedaj, da se bo sovjetska vlada razsula, je vočigled angleško-ruski pogodbi, precej neutemeljeno.

Pogodba vsebuje določbo: »Vsaka oficijelna propaganda, direktna ali indirektna, naperjena proti instituciji britanske države ali ruski sovjetski republiki se prepoveduje...« Ako smatram stvar za zločinsko in za nesrečo človeštva, tedaj se skoraj ne bom zavezoval, da ne storim nobenega koraka za odstranjenje tega zločina in te nesreče. Pogodba kaže, da gleda Anglija z drugimi očmi na rusko sovjetsko vladu, kot gledajo ostale zapadno-evropske demokracije.

Pogodba govori o »oficijelni propagandi«. Torej je nekaj drugega propaganda, ki bi jo vršila ruska sovjetska vlada, in nekaj drugega propaganda, ki jo vrši III. internacionala iz Moskve? Bo že menda. Če je pa temu tako, tedaj je nekaj drugega ruska vlada in nekaj drugega voditelj III. internacionala. Kje je razlika, v čem? Leninove besede, ki jih je poslal knetom, kažejo, da postaja Lenin malce »konservativen« v primeri s tendencami III. internacionala. Lenin in ž njim vred ruska sovjetska vlada postajata — demokratična, t. j. zapuščata brezobzirni radikalizem. Za francosko revolucijo, ki je ustvarila demokracijo, se poraja na Ruskem nova, radikalnejša, morda resničnejša demokracija. Pravkar sklenjena pogodba med Anglijo in Rusijo dopušča ta sklep.

Dr. Otokar Rybář:

Šleski plebiscit in koroško vprašanje.

Plebiscit v Zgornji Šleziji je postal v južno - vzhodnem delu poljsko, v severozapadnem pa in v večini mestnih nemško večino. Z ozirom na ta rezultat poročila naše novinstvo o nekakem razpoloženju med glavnimi zavezniškimi državami, da prisodijo južno - vzhodno ozemlje Poljski. V podporo teh vesti e reproducirajo tudi glasovi uglednih francoskih in angleških dnevnikov, ki to stališče zastopajo. Zdi se mi pa, da se pri tem poročevanju premalo poudarja, da ne gre tu za kako milost, ki naj jo glavne zavezniške sile, morda iz naklonjenosti do Poljske ali celo iz sovraštva do Nemške, izkažejo Poljakom, temveč da izvršujejo Poljaki le svojo pogodbeno pravico, če zahtevajo, da se jim

omenjeni del odstoji. § 5. dodatka k VIII. odd. II. dela verailleske pogodbe določuje namreč: »Po zaključitvi glasovanja sporočijo komisija glavnih zavezniških in pridruženih silam število glasov v vsaki občini a istočasno tudi podrobno poročilo o glasovalnem poslovanju in predlog o črti, ki bi imela biti sprejeta kot meja Nemčije v Zgornji Šleziji, vpoštevaje od prebivalstva izraženo željo, kakor tudi zemljepisni in gospodarski položaj dotičnih krajev.«

Yetaudi po tej pogodbi nimajo Poljaki pravice zahtevati, da se jim priznajo vse občine s poljsko večino, kakor narobe take pravice tudi Nemci nimajo, vendar ne odločuje o pripadnosti Zgornje Šlezije celokupni rezultat, temveč se ima v Zgornji Šleziji meja šele določiti z ozirom na rezultat plebiscita v posameznih občinah in na zemljepisne in gospodarske razmere, kar pomenja, da se Poljski lahko prisodijo tudi mesta z nemško večino, če so obdana od občin s poljskimi večinami.

Brez težav in brez boja seveda tudi to ne pojde. Nemci že dokazujejo, da so gornješleski premogokopi življenjska potreba za njihovo industrijo, in računaje na finančne zadrege zaveznikov, zlasti pa Francije, izjavljajo, da jim ne bo mogoče plačati »reparacij«, če se njihovo narodno gospodarstvo z odvzetjem šleskih premogokopov uniči. A tudi Poljaki ne čakajo mirno in vdano v božjo in antantno prevlado, temveč, dobro se zavedajo, da je v mednarodni politiki najbolj prepričljivi argument »fait accompli« (izvršeni čin), kar zasedajo po svojih četah ali po dobrovoljnih tiste občine, do katerih mislijo imeti pravico; njihova diplomacija pa je menda že pred plebiscitom pripravljala teren.

Vesti o opravičeni nadi Poljakov, da se šlesko plebiscito ozemlje razdeli, vzbudile so pri nas živo upanje, da se na ta način reši tudi koroško vprašanje. Seveda, da radi sličnosti slučaja izide v Parizu tudi slična, ali pravzaprav enaka odločitev.

»Nočem tu preiskovati,« ali sta koroški in šleski slučaj v formalnem oziru res enaka. Kogar stvar zanima, lahko primerja dotične določbe v st. germainski in versailleski pogodbi. Brezdvomno pa je, da sta v stvarnem oziru ta dva slučaja precej enaka. V enem in drugem slučaju gre za pretežno slovansko ozemlje in se je precejšnja manjšina izrekla za zavezniško, slovansko državo. V obeh slučajih tvori tu manjšina v enem delu plebiscitnega ozemlja večino in sic. tako, da deli približno nemškega od slovanskega dela: v Šleziji Odra, na Koroškem Drava, kateri reki sta v obeh slučajih dotični slovanski državi tudi kot strateški moji potrebni. V obeh slučajih je bilo dopuščanje plebiscita s strani konference očitno kršenje narodnega načela in nepoštovanje škodljivega vpliva, ki ga mnogostoletna politična, gospodarska in kulturna nadmoč ima na slobodno odločevanje v vseh teh ozirih tlačnega naroda, tako da pomenja dopustitev plebiscita v obeh slučajih nič drugega nego slovesno priznanje stoletne nemoralne, prisilne germanizacije podjarmljenega slovanskega ljudstva. In to priznanje je še bolj nemoralno, ker glavne zavezniške sile, niso nikjer plebiscita dopustile, kjer so same prišle v poštev (Alzacija, naše Primorje).

Vkljub vsemu temu se moramo prav resno vprašati: ali je koroško vprašanje za antanto sploh še odprto? Pred nekoliko dnevi objavljena vest, da je razmetljiva komisija iz Pariza dobila nalog, da določi tudi jugoslovansko-koroško mejo, ni ravno posebno tolažilna. Ali nas ne vara zopet

enkrat tista nesrečna slovanska lahkovernost, ki ima dober del krivde na naših neveseljih? S kako naivnostjo so si Slovenci po prevratu domisljali, da smejo igrati vlogo zmagovalnega zavezniškega naroda, dokler ni Clemenceau januarja meseca 1. 1920. dr. Trumbiću s svojo znano brezobzirnostjo zalučal v obraz, da niso Slovenci in Hrvatje drugo nego premagani Avstrijci! Kako samoprevarno je bilo tisto znano sporočilo iz Zeneve, da na severu bomo lahko zahtevali mejo, do kamor bomo hoteli; da nam Nemci kar vsiljujejo! In Wilson! Ali si je misliti še bolj slepo zaupanje in večje razočaranje?!

In sedaj na Koroškem! Kaj se je pa z jugoslovanske strani storilo, da ostane naše vprašanje še odprto in da dosežemo še ugodnejšo rešitev? Ali je bil proti plebiscitu, razven več nego platoničnega Jovanovičevega protesta pri plebiscitni komisiji, sploh vložen kak resen protest? Slovenci so pač najslavesnejše protestirali, manifestirali in demonstrirali v časopisih in na shodih, ali je pa bil od poklicane strani vložen obrazložen protest na edinem pristojnem mestu, v Parizu, o tem si naša javnost glave preveč ne razbija. Govorilo se je, da je protest vložen; no jaz o tem nisem mogel v Beogradu nič določenega izvedeti in zato imam svoje precejšnje dvome. Čul sem celo, da je bilo gradivo o nepravilnosti in nasilstvih predloženo v Beogradu šele pred kratkim. Zelo bi me veselilo, če bi se moje informacije izkazale kot neresnične.

Vsekakor pa se ne smemo preveč vdajati prelepim iluzijam in mirno čakati, da nam »naši veliki zavezniški« poklonijo kos Koroške, če se sami za njo ne poganjamo.

Ako ne bomo zahtevali in prav odločno zahtevali, seveda na pristojnem mestu, prav gotovo nič ne dobimo. Saj je znano, da antanta stori vse za Avstrijo, samo da se združi z Nemčijo.

Še ni prekasno; brezdvomno pa stojimo pred dvanajsto uro. Naša vlada naj začne energično diplomatsko akcijo pri vseh glavnih zavezniških silah in naj uveljavljuje vse argumente, ki dokazujejo našo pravico. Če bi pa antanta stala na stališču, da je koroško vprašanje s plebiscitom rešeno, potem naj se odgovori, da revidira antanta vže eno mirovno pogodbo in sicer sevrsko, celo na škodo dveh zaveznikov: Italije in Grške, in da je revizija st. germainske pogodbe glede koroškega vprašanja ne samo dopustna, temveč naravnost potrebna, ker Avstrija te pogodbe glede Koroške ne izpolnjuje. V st. germainsko pogodbo je Avstrija prevzela tudi obveze glede zaštite narodnih manjšin. Kako pa ravno te obveze na naravnost infamen način krši, ni treba pred slovensko javnostjo šele dokazovati. Pač pa bi se to moralo takoj in natančno sporočiti v Pariz in na podlagi verodostojnega gradiva zahtevati, da se Avstriji, ki prevzela obveze ne izpolnjuje, ki z nogami tepta človeške in narodne pravice slovenskih Korošcev, ki ogroža in uničuje njihovo imetje in celo njihovo življenje, odvzame slovenski del Koroške in ga izroči naši državi.

Preko tako obrazložene zahteve ne more antanta preiti jednostavno na dnevni red, vže zaradi tega ne, ker pristopa ona sama vsled neizpolnitve versailleske pogodbe s strani Nemčije k okupaciji nemškega ozemlja. Ako so »sankcije« na mestu proti Nemčiji radi neizpolnitve denarnih zahtev, so iste tembolj opravičene za kršenja človeških pravic. Avstrijo treba poučiti, da določbe o zaštiti manjšin niso samo »un chiffon de papier«.

sem in planila tja, hap! hap! hap! so šle strašne čeljusti, (edini glas, ki ga je dajal osamljeni borec od sebe), dočim se je zaslizal od več nego enega njegovih nasprotnikov presunljiv smrtni krik, ostali pa, kar jih je še utegnili, so zleteli nazaj, tako da je stal zopet sam, ponosno v sredi, nezmagani, neranjeni in poln zaničevanja do njih vseh.

Vročje sem zaželel, da bi se vlak ustavil, kakor se je že tolikokrat, kakaj vse moje sočutje se je obračalo k volku; hotel sem tja, da bi mu pomagal. Toda zasnežena dolina je zletela mimo, topolovje nam je izgnilo izpred oči, in jadrno smo dreveli proti zadnji postaji.

To je bilo vse, kar sem videl; premalo, se mi je zdelo takrat. Nédolgo potem pa sem vedel z gotovostjo, da mi je sreča naklonila videti pri belem dnevu redko in čudovito stvar, to je, winnipeškega volka.

Vse, kar so pripovedovali o njem, se je glasilo zelo nenavadno; bil je volk, ki je prebival rajši v mestu nego na kmetih in je puščal ovce v miru, pač pa je napadal pse in lovil zmerom le sam.

Ako povem tukaj zgodbo Garoujevo, kakaj tako so ga navadno imenovali, storim to s prepričanjem, da je živel v mestu mnogo ljudi, ki jim je bila domalega neznanca.

(Dalje prih.)

Beleške.

Finančni ženij svoje vrste.

O Talaat paši, ki je bil te dni umorjen v Berlinu, pripoveduje bivši ameriški poslanik v Carigradu »čedno« zgodbo:

»Ko so poklali Turki več kot 700.000 Armencev, je prišel k meni, prvi ameriški poslanik, Talaat paša s tole cinično zahtevo: »dve veliki ameriški zavarovalnici,« mi je dejal Talaat, »sta dobili tekom zadnjih let med Armenci mnogo klientov z visoko zavarovalnino. Bodite ekselencia, tako prijazni ter mi preskrbite listo vseh armenskih zavarovancev, kajti z ozirom na to, da ni skoro nihče med umrlimi »zapustil« potom-

cev, je njihov dedič turška država in ameriški zavarovalnici naj izplačata njej zapadle zneske.« Posnemanja vredno, ne?

Cesar Korl in pljontar.

Cesar Korl je prišel v Budimpešto. »Jaz sem vaš kralj. Kje je ministrski predsednik«, tako se je predstavil bivši monarh ministrstvalnemu uradniku.

»Jutro«, ki nam vestno beleži te zgodovinske besede kot prve cesarske po prevratu nam žalibog ne pove, kako je cesar Korl nahnul portirja ministrske palače, ki je bil prva domača uradna oseba pod krono sv. Štefana, s katero se je srečal.

Izvirna poročila so časih pač pomankljiva.

Razna poročila.

Niti Madžari ne marajo za Karla. O nenadnem prihodu razkralja Karla v Budimpešto poročajo listi, da je Karel pozval državnega upravitelja Horthyja, naj se mu preda oblast, nakar mu je Horthy odvrnil, da zahteva nekaj nemogočega. Svojo oblast, je rekel Horthy, je prevzel od naroda, vsled česar jo more vrniti samo narodu. Ako se postavi na izbiro med kraljem in ljudstvom, se mora odločiti za narod. Kralj Karel mora počakati, da odloči o tem parlament. Razkralj se je dolgo časa posvetoval z majorjem Branayem in nadporočnikom Heylasem, ki sta mu oba svetovala, naj zapusti deželo čimprej, ker more njegova prisotnost povzročiti Madžarski največje nevarnosti. Karla so te vesti zelo potlele ter je izrazil svoje globoko razočaranje, ker je pričakoval, da ga bodo Madžari viliarno in svečano sprejeli. V zvezi s prihodom Karla na Madžarsko

je vlada odredila aretacijo legitimističnega voditelja bivšega notranjega ministra Benickega in predsednika »Društva vzbujajoče se Madžarske« Szmerescsanya Aretovan je menda tudi bivši budimpeštanski mestni poveljnik Lukaszcz. Na včerajšnji seji je stranka malih poljedelcev sklenila, uvesti energično akcijo proti povratku razkralja Karla na madžarska tla ter stopiti v najstrožjo opozicijo proti vladi Telekvia.

Amerika hoče ohraniti svoj vpliv v Evropi. »East Europe« javlja iz Washingtona: Vlada Zedinjenih držav je poslala ententnim državam noto, v kateri Zedinjene države izjavljajo, da si pridržujejo svoj delež pri določevanju vseh točk, ki se nanašajo na ukinitje vojnega stanja. Zedinjene države ne morejo dopustiti, da bi o končnoveljavnost sklepalo, še preden je dospel privoljenje Amerike.

Gospodarstvo.

+ Naložbe naših zadrug v Avstriji. V »Zadrugi« od 15. m. m., glasilo celjske Zadrugne zveze razpravlja Janko Lesničar o tem vprašanju, toda konkretnih predlogov ne stavi. To vprašanje so doslej merodajni činitelji skoro popolnoma zanemarjali. Posojilnice »rajaiznovke« so v zelo neprijetnem položaju, ker imajo še vedno svoje naložbe v Gradcu. Že tretje leto je denar teh kmetijskih posojilnic v Avstriji, večinoma v Gradcu pri »Verbandu«. Za vojna posojila se je vlada toliko pobrigala, da jih je dala popisati. Na vsak način je treba tudi poskrbeti, da se dožene, koliko znašajo denarne naložbe v Avstriji. Če se razne komisije na Dunaju in potem zopet v Beogradu o tem posvetujejo, še pač ni dovolj. Stvar se more rešiti čimprej, sicer je propad mnogih »rajaiznovke« neizogiben. Naši poslanci naj zastavijo ves svoj vpliv v Beogradu, da se zadeva ne zavleče.

+ Za člane komisije, ki bo sklepala trgovinsko pogodbo med našo državo in Italijo, so določeni: dr. Mihael Popovič, bivši finančni minister, dr. Ante Trumbić in načelnik ministrstva za trgovino in industrijo dr. Milan Todorović.

+ Narodna banka in finančno ministrstvo. Na seji gospodarsko - finančnega komiteja se je razpravljalo o novi ureditvi razmerja med Narodno banko SHS in med finančnim ministrstvom. O tem se je razpravljalo tudi že v ministrskem svetu. Izgleda, da bo razpisala Narodna banka novo posojilo in pri tej priliki se bo dovolilo, da se v Srbiji plača za 80 dinarjev v srebru 20 dinarjev v zlatu. Končni odlok glede tega bo ministrski svet izdal takrat, ko se povrnejo vsi ministri s počitnic.

+ Naredba za tujezemske delniške družbe. Ministrstvo za trgovino je izdalo naredbo, po kateri bodo morale odsej vse tujezemske delniške družbe, katerim je dovoljeno delovanje v naši državi, voditi svoje knjige v našem službenem jeziku in vpoštevati našo valuto.

+ Cene živinskih potrebščin v Beogradu od 23. t. m. Goveje meso 36 K, svinjsko 44 K, telečje 40 K, jajnjaletna 56 K, mast 48 K, sirova slanina 44 K, suha slanina 56 K, suho meso 52-56 K, fižol 8 K, krompir 4 K jajca 2-2.40 K, jabolka 16-24 K, suhe češnje 16 K, orehi 16 K, sornorski sir 60 K, maslo 96-104 K srbski sir 40-48 K, med 72-80 K.

+ Tržne cene v Novem Sadu. Goveje meso 28-32 K, svinjsko 32-36 K, telečje 44-46 K, suho meso 40-44 K, slanina 46 K, mast 48 K, 1 par piščancev 30-40 K, kure 90-120 K, gosi 190-210 K, race 100-130 K, purani 300-400 K, bela moka 15.20 K, krušna moka 14.20 K, bel kruh 13-14 K, črn kruh 10-12 K, 1 liter mleka 6 K, 1 kg masla 72-96 K, kava 72 do 120 K, sol 8 K, paprika 60-80 K, sladkor 50-60 K, fižol 8 K, krompir 3 K, 1 liter belega vina 25-30 K, črnega vina 36 do 40 K, žganje 60-120 K, žito 980-1000 K, ječmen 500 K, oves 320-340 K, korenje 410-420 K, otrobi 320 K, seno 140 do 220 K, slama 100-120 K.

+ Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za

dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 19. do 26. marca 1921 dela 146 moških in 33 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 178 moških in 55 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 78. V delo se sprejelo: hlapeci, polji, dekle, polji, delavci, kovinski strugarji, strojni monterji, kovači, mizarji, usnarji, zidarji, šivilje za obleko in perilo, solicatori, stolarji, služkinje, kuharice, vajenci, vojenke itd.

+ Izvoz pšenice v Avstrijo. Avstrijski listi poročajo, da se je lansko leto izvozilo iz Jugoslavije v Avstrijo 2774 vagonov pšenice in 2331 vagonov pšenične moke v vrednosti 168 milijonov dinarjev. Avstrija bo po njihovem mnenju tudi v bodoče ostala najboljši odjemalec naših agrarnih produktov.

+ Prevoz češkoslovaškega blaga čez Trst. Izvoz češkoslovaškega blaga čez Trst od 1. januarja do 15. marca t. l. je znašal 667 vagonov in sicer 224 vagonov sladkorja, 140 vagonov stekla, 94 vagonov lesa in 84 vagonov železa in železnih izdelkov. V Češkoslovaško se je uvozilo čez Trst 636 vagonov in sicer 253 vagonov tobaka, 156 vagonov bombaža in 104 vagona vina.

+ Metalurški tvornice severne Češke. Češki listi javljajo, da je delavstvo severne Češke zasedlo vsled odpusta 12 tisoč delavcev iz 60 metalurških podjetij več tvornic ter energično zahtevalo, naj se delo nadaljuje. Rudarji so odposlali valdi spomenico, v kateri zahtevajo preprečenje odpusta delavcev in realizacijo njihovih pravih zahtev. V ministrstvu za socialno politiko se je sklenilo, naj se sestanejo zastopniki delodajalcev in profesionalnih organizacij, ki bodo s sodelovanjem ministrstva izdelali kolektivne pogodbe.

+ Cene na italijanskem trgu. Po poročilu naše trgovinske agencije v Milanu so bile na italijanskih trgih v zadnjem času sledeče cene: 100 kg belega fižola 110 do 120 lir (609.40-664.80 K), 1 kg svežih jabolk 2.50-4 lir (13.85-22.16 K), 300 komadov limon v zabojih za izvoz 30-40 lir (166.20-221.60 K), 200 komadov pomaranč v zabojih 50-80 lir (277-443.20 K), 100 kg lanenega semena 110-130 lir (609.40 do 720.20 K), konji za vožnjo 1000-4000 lir (5540-22.160 K), 1 kg govedine 14-16 lir (77.56-88.64 K), 1 kg šunke 25-30 lir (138.50-166.20 K), 1 kg salame 25-30 lir (138.50-166.20 K), 1 kg soljene slanin 4-4.50 lir (22.16-24.93 K), 100 kg drv za kurjavo 12-18 lir (66.48-99.72 K), 1 liter vina 2-4 lire (11.08-22.16 K).

+ Izvoz nemškega sladkorja v Anglijo. Kakor poročajo iz Londona se je v decembru l. 1920, uvozilo v Anglijo iz Nemčije 144.110 angl. stotov nerafiniranega sladkorja v vrednosti 240.310 funtov sterlingov, v februarju pa 12.500 angl. stotov rafiniranega sladkorja v vrednosti 23.700 funt sterlingov.

+ Padanje cen belgijskega premoga. Od 1. t. m. je padla cena belgijskega premoga za 10-15 frankov pri centu,

E. S. Thompson:

Winnišeški volk.

I.

Leta 1882. med veliko snežno burjo, je naneslo, da sem prvič videl winnišeškega volka. Sredi marca sem zapustil St. Paul ter se odpeljal preko prerije v Winnipeg, meneč, da imam do tja kakih štirindvajset ur. Toda kralj viharjev je sklenil drugače in nam postal težko natovornjenega zdolca. V blaznem, neprestanem padanju se je usipal sneg uro za uro. Še nikoli nisem doživel tako slabega vremena. Ves svet je bil pokopan pod snegom, vrvečim, jedkim, bodečim in podečim se snegom, in puhačja mamutska lokomotiva se je morala ustaviti na povleje njegovih drobocev, brezmadežno čistih kristalnih peresec.

Mnogo krepkih rok, oboroženih z lopatami, se je lotilo fino oblikovanih snežnih mas, ki so nam zapirale pot, in čez dobro uro je mogel stroj spet dalje, seveda le, da je običaj v prihodnjem snežnem zametu. Dan za dnem in noč za nočjo smo se ustavljali in izkopavali vedno iznova, in vedno spet so nas zasipali sproti novi oblaki vrvečega in pleščega snega. To je bila bogme dolgočasna istorija.

»Dvaindvajset ur do Emersona,« je bil rekel uradnik; ali skoro dva

tedna je bilo treba kopati, da smo dospeli v Emerson ter prišli v deželo topolov, kjer goščava onemogoča snežne zamete. Poslej je vozil vlak hitreje; topolovje se je gostilo, po cele kilometre smo se peljali skozi prave pravcate topolove gozdove. Vmes pa tudi po širokem polju. Bil-jaže se St. Bonifacu na vzhodni meji Winnišeške pokrajine, smo prišli skozi majhno, svojih petdeset metrov široko dolinico in zagledali tam skupino, ki me je pograbilo v dno srca.

Povsem razločno se je videla gošta tolpa psov, velikih in majhnih, črnih, belih in rumenih, ki so tvorili krog in bili očitno hudo razburjeni. Bolj pri strani je ležal majhen rumen pes tiho iztegnjen na snegu; zunanaj je skakal orjaški črnuh semintja ter lajal, držeč se venomer previdno za trumo, ki je valovala naprej in nazaj. Na sredi pa je stal vzrok tega divjanja: velik, jezen volk.

Volk? Levu je bil podoben, tako trdno in mirno, z naježeno grivo in nogami zaraslimi v zemljo, je stal na svojem mestu, pripravljen na vsak napad s katerekoli strani. Njegove ustnice so bile zavilane kakor od zaničevanja; v resnici pa, mislim, je bil to le začetek bojevitosti kazanja zob. Pod vodstvom psa, ki je bil sam volčje podobne in bi se bil lahko sramoval tega početja, je truma — menda že dvajsetič — ponovila napad. Ali velika, siva postava je planila

Dnevne vesti.

— Kot drugi podlistek bo prinašal naš list od časa do časa pripoved znamenitega prirodoslovnega pisatelja E. S. Thompsona: Winnipeški volk.

— Karel Habsburški na Madžarskem. Že dolgo se je pisalo, da se namerava ekscesar Karel vrniti na Madžarsko. Na velikonočno nedeljo se je res nenadoma pojavil v Budimpešti, kjer je menil, da ga bo ljudstvo svečano sprejelo. Toda našel je povsod hladen smej in madžarska vlada mu je svetovala, naj se takoj poda iz Madžarske. — Karel je potoval s ponarejenimi avstrijskimi potnimi listinami preko Avstrije, ki mu jih je najbrže preskrbel kakšen monarhističen avstrijski diplomat. — Prilisti so menili, da bo njegov povratak napravil preobrat v Madžarski, Avstriji in tudi v Jugoslaviji, kar se jim pa ni posrečilo. Po tem razočaranju se bo menda Karel umiril ter ga bo minulo veselje do novih pustolovščin. Habsburški dinastiji je za vselej odklenalo!

— Zaradi 10kronskih bankovcev vlada še vedno nejasnost. Kmečke prodajalke na trgu se jih branijo, češ, da niso več v veljavi. Tudi po nekaterih gostilnah in trgovinah na deželi jih nočejo sprejemati. Naj bi vlada z razglasom javnost pozvala, da je vsakdo dolžan pravilno žigosane in kolkovane 10kronske bankovce sprejemati, dokler ne izide uradna odredba, da so vzeti iz prometa.

— Neveljavni 2-kronski bankovci. V prometu so se pojavili 2-kronski bankovci, ki imajo ponarejen žig: SHS kotarska oblast Čakovec. Ti bankovci so neveljavni.

— Umrl je v Horjulju pri Vrhniki župnik g. Josip Pristov.

— Boj proti malariji. Zdravstveni odsek za Slovenijo ponovno razglasa, da potrebuje ministrstvo narodnega zdravja na tem polju izkušene zdravnike za sistematično odpravo malarije. Reflektanti naj ministrstvu naznanijo pogoje, pod katerimi bi bili v katerikoli delu naše kraljevine pripravljani, voditi ta boj.

— Natečaj za učne knjige. Minister za poljedelstvo je podpisal natečaj za učne knjige: 1. živinorejo, 2. ovčerejo, 3. čebelarstvo, 4. mlakarstvo, 5. ratarstvo, 6. livadarstvo, 7. vinogradništvo in sadjarstvo, 8. gospodarski nauki, 9. kemija in mineralogija, fizika in meteorologija, botanika in zoologija.

— Služba primarija. V »Uradnem listu« je razpisana služba primarija na okulističnem oddelku splošne bolnice v Ljubljani s prejemki VIII. činovnega razreda državnih uradnikov.

— Poročilo redne seje mestnega šolskega sveta od 17. t. m. Otvorili sta se vsoprednici v 1. razredu 3. mestne deklške in v 4. razredu zasebne deklške ljudske šole v Licht, sirotišču. Učitelj Pirce je prideljen višjemu šolskemu svetu. Učitelj srbohrvaščine je postal Tomo Jedrinski, učiteljica srbohrvaščine pa Marija Trampuleva. 1. mestni deklški šoli sta prideleni v službovanje Milka Umbergerjeva in Berta Valentova, na 1. mestni deklški meščanski šoli pa Marija Miklavc - Janša. Stalno službo na Barju je nastopil Tit Grčar. Isti šoli je pridružena Marija Grčarjeva. Na novih sporednicah sta postali začasni učiteljici Vida Smrdeljeva in Melita Petelinova. Več prošanj je dovolitev daljših ali pa za podaljšanje že obstoječih dopustov se sklene predložiti višjemu šolskemu svetu v rešitev. Na mesto obolelih učiteljev in učiteljic se sprejmejo v začasno službovanje abs. učit. kandidatke (kandidatke), ozir. suplentje (suplentke) Berta Petričeva, Franc Dolinar, Ivanka Prosenčeva, Anica Španova, Ljud. Celestinova in Fr. Plehanova. V razbremenitvi 1. mestne deklške in 1. mestne deške meščanske šole sta projektirani 3. mestna deklška in 3. mestna deška meščanska šola. In sicer bi se otvorila 3. mestna deklška meščanska šola v pritiščju mestnega šolskega poslopija na Erjavčevi cesti, 3. mestna deška meščanska šola pa v 2. nadstropju šole na Ledini.

— Novinarski kongres v Sarajevu. V ponedeljek se je v mestni posvetovalnici nadaljeval kongres jugoslovenskih novinarjev pod predsedstvom g. Sakiba Korčuta. — Najprej se je razpravljalo o edinstvenem združenju. Po daljši debati so bila pravila sprejeta. Združenje se zove »Jugoslovensko novinarsko združenje« s sedežem v Beogradu in sekcijami v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. — Zvečer je bila v kursalonu v Ilidžu bosanska večerja. V torek dopoldne se je seja nadaljevala. Po zaključni seji je tukajšnji gostilničar Avakum Perišić po lastni iniciativi in na svoje troške priredil novinarjem zajtrk. S posebnim vlakom so se gostje nato odpeljali na kolodvor, kjer so se pričelo gosloviti od svojih sarajevskih to-

varišev. — Ob enih popoldne so se s posebnim vlakom preko Broda povrnil domov.

— Ker nima balasta t. j. vojni posojil, se Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marjin trg 8 lepo razvija. Lani t. j. v drugem letu svojega obstanka je dosegel že 128 milijonov K prometa, a jamstvena glavnica je narasla že na 2 in pol milijona K. Hranilne vloge obrestuje po 4 in pol odstotka ter jih izplačuje brez odpovedi; hranilne vloge z odpovednim rokom pa obrestuje po dogovoru. Opozorjamo na oglaš.

— Dijaški transport na Dunaj. Vsi gdi. koleginje in gg. kolegi, ki žele odpotovati dne 6. aprila dopoldne iz Ljubljane na Dunaj, naj se prijavijo radi transporta na spodnji naslov. Potni list, vožno olajšavo in drugo naj si preskrbi vsak sam. — Janko J. Ravhekar, stud. rer. com., Ljubljana, Pred škofijo 20.

— Vojaški ubežniki. Vojaške oblasti zasledujejo zaradi pobega 23letnega Antona Rožmana iz Stare vasi pri Bizeljskem in 25letnega Antona Jerina iz Vrhnike. Zadnji je ravnokar preстал kazni pri deželnem sodišču, ki ga je nato izročilo vojaški oblasti v svrhu rekrutiranja. Jerina pa je takoj prvi dan pobegnul iz vojaških zaporov, in sicer v civilni obleki. To je že njegov četrti beg od vojakov.

— Vpokojitev in odklovanje. Višji računski svetnik pri deželni nadzornici Jos. Skalar je dobil povodno v pokojitve red sv. Save 4. razreda. Javnost se čudi, zakaj se pustijo taki strokovnjaki v pokoj, da prestopijo k bankam, dasi so pri nas služili komaj dve leti.

— V počaščenje spomina na pok. Ano Dimnikovo je poslal njen sin dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, »Jugoslovanski Matici« 4000 K. »Družbi sv. Cirila in Metoda« pa 2000 K.

Ljubljana.

— Imenovanje novega predsednika zdravstvenega oddelka za Slovenijo in isto. Kakor čujemo iz zanesljivega zdravniškega vira, prihajajo v počest kot nasledniki pok. dr. Oražna mestni fizik dr. Krajec, okr. zdravnik dr. Homan, san. referent dr. Mayer in vlad. svetnik primarij dr. Štajmer. Imenovanje enega izmed navedenih se bo najbrže v kratkem izvršilo.

— Volilni odbor NSS (po 2 zaupnika ljubljanskih kraj. organizacij) ima danes zvečer ob 8. uri sestanek v strankini pisarni v Narodnem domu. Vsak zaupnik mora biti točno na svojem mestu, ker je sestanek največje važnosti za predstojajočo občinske volitve.

— Sestanek zaupnikov NSS se vrši v petek ob 8. uri v dvorani hotela Ilirija v Kolodvorski ulici. Vsi zaupniki brez izjeme so dolžni polnoštevilno in točno udeležiti se zaupniškega sestanka. Dnevni red: Kandidatna lista NSS.

— Zaupni volilni sestanek SKS bo danes 31. t. m. v Ljubljani ob 8. zvečer v gostilniškem paviljonu pri Starem Rimljanu (g. Mrak) na Rimski cesti. Somsiljenki se vabijo, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Predmet: sestava kandidatne liste za občinske volitve v Ljubljani.

— Mestni nasadi ob Cesti v Rožuo dolno bi bili okras kraja, ako bi se nekoliko gojili. Ormičevje se je lepo prišlo ter bujno cvete in zeleni, toda otroci ga brezobzirno lomijo, a nihče ga ne otrebi in obreže. Tudi bi bilo žetli, da se nasadi podaljšajo vsaj do vstric blvskega drsajšča, ker se je ta pot zelo prikupila mestnim šetalcem.

— Za invalide, vojne vdove in sirote. Oni člani in članice Splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico, ki se do sedaj niso prišli po moko, se pozivljajo, da se zgledajo s članskimi knjižicami najkasneje do vključno 2. aprila v St. Petenki vojašnici soba štev. 3 v svrhu nakazila. Opozorjamo ponovno, da pridejo v počest samo člani in članice, ki bivaajo v okolišu ljubljanskega sodnega okraja. Zgledajo naj se tudi dotični, ki so bili mogoče zavrnjeni z kakršnokoli motivacijo.

— Odbor društva tobačnih trafikantov naznanja, da se vrši redni občni zbor društva v nedeljo 3. aprila ob 2. popoldne v salonu hotela »Lloyd« (Sv. Petra cesta). Ker se vrši med drugim tudi volitev novega odbora, se prosijo obilne udeležbe.

— Pazite na perilo! Zvečer 29. t. m. je nekdo odnesel iz vrta Koslerjevega gradu v Spodnji Šiški razno žensko perilo vredno čez 1000 K.

— Poneverba. 37letni delavec Jernej Knap iz Rakitne je poneveril svojemu gospodarju Fr. Šustarju na Dolenjski cesti sivo obleko in 50 K gotovine ter pobegnul. — Izgubljeno ali ukradeno? Češnovarjev hlapec na Dolenjski cesti Gašpar Felcin je izgubil v hlevu ali pred gostilno denarnico s 1000 K in bonom za 3000 K. Mogoče je tudi, da mu je kdo denarnico ukradel.

Maribor.

Pustošenje gozdov v mariborski okolici. Kogar vede pot mimo 3 ribnikov, mora z žalostjo opaziti, kako na obširnem posestvu barona Twickla v zadnjih 2 letih vsled izsekanja gozda bolj in bolj narašča skoro krasna golota. Zakaj se ne zga-nejo oblasti in pripravijo lastnika lepih gozdnih nasadov, da nadomesti posekano drevje z mladikami in ne opustoši docela lepe pokrajinske slike, ki jo nudi baš ta del mariborske okolice.

Kaj je z imenikom narodnih trgovin in podjetij? Pred kakimi 3 meseci so pričeli naši trgovci sestavljati imenik narodnih trgovin in podjetij, ki se je nameraval tiskati in razširiti med ljudstvo. O vsem tem pa se sedaj ne sliši nič več. Kazalo bi izvedeti, ali se je cela akcija ponesrečila, oziroma, kakke zapreke evirajo izvedbo tega načrta.

Zadruga gospodarska banka ustanovi v Mariboru podružnico ter si zgradi za urade kakor tudi za stanovanja uradnikov lastno palačo.

Kapelnik tuk. nar. gledališča g. Vogrič je prejel od stanovanjskega urada obvestilo, s katerim se preklicuje nakazano mu stanovanje. Dopisnica pa je po pošti prišla v njegove roke točno v 18 dneh. Vsled nevdzdržnih stanovanjskih razmer zapušča g. Vogrič, ki je od 15. decembra t. l. pa do danes stanoval v hotelu, naše mesto in gledališče izgubi z njim res izbornega in požrtvovalnega kapelnika. Kakor se čuje odda g. Vogrič v Zemun.

Conena razsvetljava. Vdova Z. stanuje Ob železnici št. 8, si je prav po ceni napeljala v svoje stanovanje elektriko s tem, da je uporabila električni daljnovod, ki teče tik pod njenim oknom.

Celje.

Iz celjskega obrtništva. Na zadnjem občnem zboru zadruge kovinarskih in stavbenih obrti v Celju je bilo podano poročilo, iz katerega je bilo razvidno sledeče: Število združnikov je znašalo v letu 1920 114, število pomočnikov 101, vajencev je bilo prijavljenih koncem leta 140, tekoma leta odpuščenih 26. Dohodki so znašali 6411.30 K, izdatki 3610.20 K, prebitok 2801.10 K. Zadruga imovina koncem leta brez oziroma na inventar je znašala 3735.58 kron. — Čevlarska zadruga v Celju je imela minule dni pod predsedstvom g. St. Straška svoj občni zbor. Zadruga je štela koncem leta 88 članov, 27 pomočnikov in 55 vajencev. Dohodki so znašali 3927.30 K, izdatki 2543.68 K, prebitok 1384.62 K, zadrugo premoženje koncem leta brez inventarja 2192 K. V odbor sta se izvolila na novo gg. Rudolf Zontič in Rudolf Cvelber. Med drugimi sklepi sta bila tudi, da se priredi tekom meseca julija čevlarski priko-jevalni tečaj in da se celjski čevljarji v častnem številu udeležijo razstave na »Ljubljanskem velesemnu 1921«. Končno sta se določila kot zapriso-žena sodna izvedenca gg. Rudolf Kovačič in Rudolf Zontič.

Koroško.

Dva nemškutarska brata — pretepača, Brata Jožef in Franc Komar iz Rude sta si izbrala za svoj posel to, da se potikata okrog, iščeta Slovence in jih pretepavata. Nedavno sta si izbrala za žrtve posestnico Rozo Levkovo, Martina Uršiča in Florjana Slanica iz Djekš. Začela sta jih psovati in jim groziti s smrtno. Ko je prišlo nekaj slovenskih fantov, ki so hoteli one tri ubraniti, se je začel pretep, pri katerem sta bila težko ranjena slovenska fanta Jakob Miklav in Anton Sive. Drugi fantje so morali pred nasilnežema zbežati, ker se jima ni upal nihče kaj žalega storiti v svesti, da bi bili težko kaznovani, ako bi le položili roko na nemškutarja.

OBČINSKE VOLITVE V LJUBLJANI.

Volitve se vršijo v torek dne 26. aprila t. l. od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. V občinski odbor bo voljenih 48 odbornikov in 48 namestnikov.

I. Šolski okraj — v Mestnem domu.

II. Šentjakobski okraj od črke A do N — v šentjakobski šoli, na desni.

III. Šentjakobski okraj od črke O do Ž — v šentjakobski šoli, na desni.

IV. Krakovo in Trnovo — v šoli na Čolcovem grabnu.

V. Dvorski okraj, zapadni del, in sicer od trnovskega volišča vzhodno do črke: Dvorni trg, Vegova, Hilšerjeva in Simon Gregorčičeva ulica — v državni obrtni šoli.

VI. Dvorski okraj, vzhodni del, in

sicer od prej navedene črte do Prešernove ulice in Aleksandrove ceste — v državni realki.

VII. Kolizejski okraj z Dunajsko cesto in Janeza Trdinovo ulico — v I. državni gimnaziji.

VIII. Kolodvorski okraj, zapadni del od Resljeve ceste — v justični palači (sodna dvorana št. 79, I. nadstropje).

IX. Kolodvorski okraj, vzhodni del od Resljeve do Ahaciljeve ceste, in sicer od črke A do L — na ženskem učiteljskišči.

X. Kolodvorski okraj, vzhodni del od Resljeve do Ahaciljeve ceste, in sicer od črke M do Ž — v šoli na Ledini.

XI. Vodmatski okraj z Ahaciljevo in Sv. Martina cesto — v mestni ubožnici v Japljevi ulici.

XII. Predkraj, in sicer Illova, Črna vas, Hauptmanc., Izanska cesta, Dolenjska cesta in Hradeckega vas — na vojaškem strelišču ob Dolenjski cesti.

XIII. Spodnja Šiška, in sicer od črke A do L — v šišenski deški ljudski šoli, na desni.

XIV. Spodnja Šiška, in sicer od črke M do Ž — v šišenski deklški ljudski šoli, na levi.

Pravnomočni volilni imeniki so izšla dne 29. marca t. l. tri dni, to je do dne 31. marca t. l., vsak dan od 9. ure do 12. ure in od 15. ure do 18. ure vsakomur na vpogled razpoloženi v občinskem uradu. Izrečno se pripominja, da zoper te volilne imenike ni dopustna nobena pritožba več.

Občinski odborniki in namestniki se volijo po obveznih kandidatnih listah.

Kandidatne liste se morajo vložiti najkasneje tekom petih dni po razgrnitvi pravnomočnih volilnih imenikov, to je do vseh tega dne 5. aprila t. l., do 14. ure pri poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani, soba št. 35, in sicer po en izvornik in za vsako volišče po dva prepisa. Kandidatne liste, ki bi se vložile po označenem roku, se ne bodo mogle upoštevati.

★

SHOD BANČNGA URADNIŠTVA.

Sindikati bank je v svoji seji dne 22. t. m. sklenil, da se s 1. aprilom ukine v vseh bančnih zavodih nepretrgano šesturno delo in uvede pretrgano sedemurno delo. Za povišano enournno delo se nagradi uradništvo z 10 % poviškom na vse dosedanje prejemke. Bančno uradništvo, organizirano v društvu privatnih uradnikov je večer ob pol 20 uri, sklicalo shod v dvorano Mestnega doma, da zavzame svoje stališče napram ukrepom bančnega sindikata. Shod je bil zelo številno obiskan in konstatiral to-le:

Sindikati bank je s svojim ukrepom nastavljal nož na vrat uslužbencem. Sindikat je potepal pravovredno pogodbo, sklenjeno z organizacijo in oktroiral nasilnim potom sedemurno delo. Danes dopoldne so ravnateljstva pozvala svoje uradništvo da s podpisom takoj prizna sedemurno delo. Kdor ne podpiše, bo takoj odpuščen. Vsled desorganizacije in pod pritiskom odpusta je nato podpisalo sedemurno delo 163 uradnikov, dočim je le 109 uradnikov odklonilo podpis. Bančni zavodi so nato 109 uradnikov s 1. aprilom odpustili iz službe. Solidarnost organiziranih članov je odpovedala in sindikat bank je prodl. — Odpuščenno uradništvo je prisiljeno, da podpiše naknadno izjavo o sedemurnem delu. In izposluje prejem v službo. Shod je izvolil akcijski odbor, da vodi nadaljna pogajanja z bančnim sindikatom...

Sport in turistika.

Rezultati velikonočnih nogometnih tekem. Jugoslavija: Švedska 3:2. Igrano v ponedeljek v Zagrebu pred 10.000 gledalci. Švedska reprezentacija je v soboto igrala proti Avstriji na Dunaju 2:2. — Domače tekme: Ilirija - Atletiki, Celje 7:0, drugi dan 6:0. Ilirija rez. - Svoboda 0:0. Rapid, Maribor - Sportvereinigung, Graz 2:3, drugi dan 5:1. Triglav, Kranj - Svoboda, Ljubljana 1:0, v 20. minutah preklicena igra.

Nogometna tekma, ki se je vršila na velikonočno nedeljo med graško »Sportvereinigung« in mariborskim »Rapidom«, je končala v razmerju 3:2 v prilog Gradčanom. Ponedeljska revanšna tekma med obema kluboma pa je prinesla Rapidovcem zmago z rezultatom 5:1.

Gledališče in glasba.

Pevskim društvom in zborom! Zvezna tiskarna izdaja Malo pesmarico, ki objavlja najlepše moške zborne in četvero-speve. Dosedaj je izšlo osem zvezkov, pripravlja se deveti. Na vrsti je še par pesmi starejših skladateljev, nato začnemo z objavo novih skladb. V ponatisu izide nad vse popularni Adamičev moški zbor »Vasovalec«. Pevski zborj naj si omislijo za vsakega svojega pevca po 1 izvod, da se uče brati iz partiture, pa tudi zaradi

tega, ker je cena Mali Pesmarici nizka in bi stalo litografiranje posameznih glasov mnogo več kot tiskana partitura. Poleg tega se pa izdaja v priročni žepni obliki sama priporoča. Naj bi ne bilo slovenskega pevca, ki ne bi imel v svojem žepu vsehi številki Mali Pesmarice!

Znanost in umetnost.

Umetniška razstava v Zomboru. 27. t. m. je načelnik umetniškega oddelka Branislav Nušić svečano otvoril impozantno razstavo slikarskih in kiparskih del. Otvoritvi je prisostvovalo veliko občinstva.

Ilustriran list »Plamen«. Izšla je 6. številka. V novi številki prinaša obilo slik o pogrebu občeprijateljneg pok. dr. Ivana Oražna, nadalje slike o belokranjskih pisanicah, prizore iz igre »Golgota«, itd. Bogato ilustriran je izšel »tretji ženin« naše Koprnele. Nadalje ima ta številka nadaljevanja Zorčeve povesti: Zmote in konec gospodične Pavle in kriminalnega romana izpod peresa I. Š. Orla: Pasti in zanke. Nadalnja vsebina je: Hilarij Vodopivec, načelnik ministrstva financ. Naši neposredni davki. M. Pugelj. Povisan. Iv. Pregelj: Ljubezen, (pesem). Debeljak Tine: Fantovska (pesem), Marija Kmetova: Besede o dušah. Fran Pogačnik: Ob jezeru (pesem). Peterlin - Petruška: Sveta Barbara v Goricih (pesem) in Cvetko Golar: Pesemca, nadalje I. Suchy: Crnice iz francoske revolucije in običajni Politični pregled zadnjih 14 dni. Naroča se Ljubljana, Kongresni trg 19; naročnina za četrta leta 36 kron, za pol leta 72 K. Ilustriran list »Plamen« toplo priporočamo kot prijetno in zanimivo poljudno, a vendar kritično revijo.

Pedagoškim pisateljem na znanje. Odbor Slovenske Šolske Maticice je sklenil, da bo honoriral v bodoče izvirne spise po 1000 kron tiskano polo; spise, sestavljene na podstavi raznih virov, po 800 K in prevode pa po 600 kron vsako tiskano polo, vse druge sestavke pa po 500 kron.

II. redni občni zbor »Narodne Galerije« se vrši v petek dne 1. aprila ob 5. v mestni zborovalnici.

Pokrajina.

Braslovče. Sokol v Braslovčah ponavlja na belo nedeljo ob 3. pop. na Legantu trodejanko »Na smrt obsojeni«.

Sv. Katarina. Na Velikonočno nedeljo zjutraj so našli pri Sv. Katarini na gozdni poti proti Ločnici mrtvo truplo posestnika Ivana Kreka p. J. Lužarja z Govejka, ki ga je najbrž neki kmečki fant iz maščevanja iz zasede ustrelil. Krivca se še ni posrečilo dognati.

Ribnica. Tudi pri nas se je vršila 20. t. m. žalna manifestacija. Manifestacije se je udeležilo veliko število ljudi vseh slojev. Govoril je v imenu Jugoslovanske Maticice g. Anton Merlič. Temu govoru sta sledili deklamaciji: Minerji (I. Gruđen), Naš Narodni dom (S. Gregorčič) ter alegorična slika »Morje plaka«. Manifestantje so se nato mirno razšli. Na vseh obrazih se je brala trdna volja: Naših zaslužnih bratov ne zapustimo! — Matica je razprodala ta dan za 800 K razglednic neodrešene domovine.

V Št. Ilju nad Mariborom se začne že letos graditi velik obmojni kolodvor.

Mali oglasi.

Proda se:

AVTOMOBIL Z 12 SEDEŽI

omnibus, Fiat - Torino, prikladen za poštni promet 45 HP popolnoma pregrajen. 542

MIKROSKOP,

fabrikat Leitz, Wetzlar, do 450 krat povečajoč, se proda, Cenjena vprašanja Ptu, poštni predal 18. 532

POSESTVO NAD SEDEM ORALOV

veliko, ki obstoji iz vinograda, njive, sadonosnika, ter štirih oralov velikega bukovega in hrastovega gozda z orjaškimi drevesi. Cena 80.000 K. Na posestvu je tudi hiša z gospodarskim poslopijem. Pojasnila daje V. Simonič, Sv. Urban pri Ptuj. 543

PRODA SE

več vagonov različnega, rezanega, štiri metre dolgega melkega lesa proti takojšnji dobavi. Cena po dogovoru. Cenjeni dopisi se prosijo pod »Rezan les« Oplotnica 83. 536

Zenitne ponudbe

Veleposestnikov edini sin, 28 let star se želi seznaniti s gospodično iz ugledne hiše, ki ima veselja do večjega gospodarstva in glasbe. Tajnost zanjame, Le resni dopisi najljubše tudi od starišev pod šifro »Mir« na Jugoslavijo. 508

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Saj ni potreba, je dejal ter jo ljubeče vzdignil in peljal k zrcalu; le pogledel kako si lepa.

Oba sta gledala in strmela. Dasi je bila že prej visoka, mična prikazen, vendar se je zdela, da se razvije njena krasota izdeja v svojem polnem sijaju. Nežna barva polti, temne oči in beli lasje — vse to se je stapljalo v sliko, polno tako neodoljive ljubkosti, da je morala očarati tudi najmalomarnjšega gledalca. Soproga sta se spogledala s srečnim smehljajem na obličjih.

Veš kaj, ljubi mož, je vzkliknila Genovefa v šali, rekla bom materi, da sem se zato tako nenadoma potarala, ker ti ugajam na sivini lasni.

Čemu ji ne bi povedala resnice? je odgovoril Kameron, saj mora vendar vedeti, kako bolna si bila, dasi je ostalo meni skrito.

Genovefa je zmajala z glavo. — Nihče ni vedel, je dejala; trpela sem čisto in molče, in tako bodi tudi v bodoče.

Ozdravila bova bolezen; zdaj je tvoj zdravnik tvoj mož, ki se ne da prevariti. Jel jo je izpraševati o njenem zdravju; ona pa ga je prekinila veselo:

Bolečina je minila, Valter; bodiva srečna in ne misli več na to. Povej rajši, ali ti res bolj ugajam takšna, kakršna sem zdaj? Ali ne

boš vendarle pogrešal mojih rjavih kit, kadar te mine prvo presenečenje?

Nikoli, je vzkliknil in jo objel z žarko strastjo. Genovefa, žena moja, vedi, da mi ne polni duše zgolj občudovanje do tvoje krasote, marveč vroča ljubezen do tebe. Ves mladni preudarek in dostojanstveni mir je šel po vodi. Ti si moje vse.

Samo zato, ker te navdušujejo moji beli lasje? Potem si spletem krono iz njih, se je zasmejala, izvila se rahlo njegovim rokam ter izginila z lahni koraki v sosednjo sobico.

Kameron se je jedva zavedal, kaj se ž njim godi. Kje je bil zdaj sklep, ki ga je storil kot strog in trezen mož poklica: da se hoče vzdržati vseh kipečih čustev? — Mari ni bil naravnost pijan od sreče in slasti?

Naslednji teden sta se pokazala skupaj v družbi; povsod ju je spremljalo občudovanje. Neki znanec iz Novega Jorka, ki sta ga srečala po naključju, je le s težavo zadržal svoje strmenje, da vidi mlado ženo po toli kratkem zakonstvu tako olepšano in izpremenjeno. Češčenje, s katerim so jo obsipali, ji je bilo izprva menda povsem novo, toda milemu smehljaju in ljubkemu prigrbu glave, ki sta bila njen odgovor na vse neštete poklone, se je poznalo vidno, da je vsa srečna in zadovoljna.

Docela nemoteno pa mlada dvojica ni uživala te radosti in zmagošlavja. Dostikrat se je zdelo Geno-

vefa raztresena, nestalna v svojih razpoloženjih in polna nepreračunljivih muh. V občevanju z najbližjimi znanci se je dogajalo, da ni našla primernih besed, marveč je govorila tako čudno, da so se poslušalci zgedovali med seboj. V svoji razmišljenosti je bila zagrešila še večeraj nasproti hišni gospodinjki nerodnost, ki je spravila soproga v veliko zadrego. Res pa je, da se je spomnila dolžnosti na prvo njegovo besedo; in genljivi pogled, s katerim ga je vprašala, ali je hud, ga je povsem razorožil.

Bila je res zagonetna, njemu zdaj še nerazumljiva natura. Včasih se je zdelo, da se njena fina pojava nič kaj ne sklada s tem malo spretim vedenjem v družbi; toda Genovefa duševna nadarjenost se je razodevala v slehernem pogledu in prigrbu obraza ter ji dajala zmerom nov in vsak dan neodoljivejši mik. Kameron se pač ne bi bil menil za tiste malenkostne pregreške zoper ustanovljene šege in običaje, dasi so ga presenečali, in bi se bil čutil do dela srečnega, ako mu ne bi bila ponavljala neopredeljiva slutnja vedno iznova, da ni vse v redu in se skriva v njegovem paradižu nekaj, česar ne sme razjasniti, ako noče pogubiti svojega notranjega miru, še tega se ni upal dognati, ali je zagonetna bolezen, o kateri se je pritoževala Genovefa, res pravi vzrok prečudne izpremembe njene vnanjosti, ki se mu je zdela tako nenavadna, da se je malone branil verjeti lastnim očem.

Nekaj pa si je vedno ponavljal v tolažbo: karkoli je skrivala pred njim — nečastno ni moglo biti. Kako bi bilo mogoče drugače sijati v njenem pogledu toliko čiste ljubezni in vdanosti, kadar ga je upirala vanj? Ali ni bil nespameten s svojimi dvomi? Zakaj se ne bi zadovoljil z lepo sedanjostjo in pustil nejasne prošlosti pri miru? Nič več si ni hotel greniti mlade sreče, marveč uživati jo z vso dušo. Ta sklep je bil storil v mislih, dočim je sedel v dozdevno brezskrbnem razgovoru pri soprogi.

Komaj čakam, je vzkliknil zdajci, da te pokažem svojim prijateljem. Kdaj se odpeljeva domov?

Senca ji je zletela preko obraza. Oh, kaj morava res nazaj? je vprašala. Mari bi mi rekel, da ostaneva vedno tu. Novi Jork mi je zopern, je dodala, videč njegovo začudenje; najrajša ga ne bi videla nikoli več. Tu te imam lahko vedno pri sebi, tam pa mi boš privoščil le majhen del svojega časa.

To priznanje mu je bilo milo. — Ovil ji je roko okrog pasu in ji zaprl ustnice z nežnim poljubom. Zdajci pa je pogledal kvišku, v neopredeljenem čustvu, da nista sama. Med vrati je stala temna postava.

Kdo je tu? je vzkliknil ogorčeno in planil pokoncu. Postava je stopila bliže; Kameron je zagledal znan obraz, čeprav si ne bi bil nikoli mislil, da ga bo videl kdaj na tem kraju.

Sredi njegovega osuplega molčanja je povzel vsilivec z vpludnim glasom:

Oprostite, mislila sva, da je tukaj skupna družabna soba za ves hotel.

Sele zdaj je zagledal Kameron drugega prišleca, ki se mu je zdel neznan; toda ni se daleč menil zanj, ker je priklesal doktor Molesworth vso njegovo pozornost.

Prišel sem k vam po opravih, doktor Kameron, je rekel nevlabljeni gost; ali smem govoriti?

K meni — po opravih?

K vam, je ponovil Molesworth raztreseno. Njegov pogled se je ustavljal s strmenjem in občudovanjem na Genovefi, kakor pogledi vseh tujcev, ki so jo videli prvokrat.

Moja žena, je dejal Kameron kratko. To neprijetno predstavljene sta sprejela gospoda s spoštljivim poklonom, mlada žena pa je vstala s tako vidno nejevoljo in se naklonila tako hladno, da je Molesworth pobesil oči ter se vedel odsej, kakor bi bil čisto pozabil njeno pristotnost.

Ne tako njegov spremljevalec. Bodi si, da ga je zanimala njena lepota ali čudna izprememba njene vnanjosti — vsekako jo je gledal nepremično, tako da se je zdel ves zamaknjen vanjo. Pri tem pa mu ni ušla niti besedica razgovora obeh zdravnikov, dasi je stal kar največ možno v ozadju.

Ne bom vas dolgo zadrževal, je povzel Molesworth. Kako važen je opravke, ki me je privedel k vam, lahko sodite po tem, da sem prišel v Washington le zato, ker moram govoriti z vami.

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje!

Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

„ZLATOROG-MILO“

katero je v kakovosti vsem importirnim milom zajamčeno enakovrstno ako ne boljše.

Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. Eunc in drug, Ljubljana, Gosposvetka c. 7.

Oblastveno koncesioniran zidarski mojster za celo Jugoslavijo prevzame vsakovrstno zidarsko delo

z veliko množico zidarjev. — Delo se prevzame vse na akord. — Solidne nizke cene. — Prevzame se tudi kot postranski zaslužek strokovno nadzorstvo zidarskih del pri raznih tovarnah, zgradbah in rudnikih. — Ponudbe na Dragotin Korošec, Braslovce.

DRBONI KOKS

v vagonih za oddati.
Pismene ponudbe na
Prvo mariborsko tovarnico briketov,
družba z o. z. MARIBOR, Grajski trg

PROSTOVOLJNA PRODAJA

finega pohištva, ter raznovrstnih hišnih predmetov licitacijskim putem, vrši se radi odpotovanja v soboto 2. aprila od 9. ure popoldne naprej velagališču BALKAN, Dunajska cesta. Ogled predmetov v petek, cel dan.

Prodaja lesa.

Na veleposestvu „SOTESKA“ se prodaja približno 1700 m³ jelkovega in smrekovega ter približno 4500 m³ bukovega porabnega lesa potom pismene ponudbe. Natančnejša pojasnila da in ponudbe sprejme do 15. aprila 1921 gozdni urad v Soteski p. Toplice pri Novem mestu.

Proda se motor

220 volt, 8 konjskih sil s 600 obratov na minuto. — Naslov pove upravništvo „Jugoslavije“.

Pozor kolesarji!

Kupi se motor

300 volt, 10 konjskih sil s 1200 do 1600 obratov na minuto. — Ponudbe pod „MOTOR“ na upravništvo „Jugoslavije“.

F. Pečenko
Ljubljana, Turjaški trg 1.
v zlogi:
Aida
Maria
Lucia
Jolanda
zlatá krona
kvačkanec
znamnanec
itd.
nogačice
robel
rute
dreva
svila
vozalke
sukanec
vseh vrst
Majniže cene
ker iz prve
roke.

Gočub Patent 108 K

v škatljah v predvojni izdelavi in kakovosti, pri večjem naročilu znaten popust ter vse ostale vrste cigaretnega papirja po nižanih cenah nudi in razpošilja s poštnim povzetjem od 10 škatlic naprej

„ORIENT“, trgovačko skladišče, ZAGREB,
Brzjavlj: „Orient“ Gačeva ulica 8. Brzjavlj: „Orient“

F. BRUMAT LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine

Mestni trg 25.

Pozor! Pevci in pevska društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

- Stev. 1. Davorin Jenko: Sto čutiš, Srbije tužni?
2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.
3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je brlela.
4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
6. Anton Hajdrih: Jadransko morje.
7. Anton Hajdrih: Pri oknu sva molče stonela.
8. Josip Kocjančič: Slovo. Le nočjo še luna mila.
9. F. Hug, Sattner: Pogled v nedolžno oko.
Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.
Številka 6, 7 in 8 stane po 2 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v
Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg števil. 8.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg števil. 19.

Naročila sprejema tudi upravništvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marilin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge
in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.
Prometa v lanskem letu
nad 128.000.000 kron.

čistih brez odbitka
rentnega davka.

Neposredno pod
državnim nadzorstvom.